

Vydávání odborné korespondence

výběrový kurz

zakočnení: zápočet

Požadované vstupní znalosti:

- zájem
 - základní orientace v dějinách paleobohemistiky či v textologické a ediční problematice
- vítány, nejsou však podmínkou

Požadavky k získání atestace:

- účast v seminárních diskusích
- zapojení do práce na přípravě kritické edice vzájemné odborné korespondence A. Škarky a D. Čyževského (konkrétní náplň práce a termín jejího odevzdání budou po vzájemné dohodě upřesněny na začátku kurzu)

Anotace kurzu:

Přestože se v současnosti v důsledku překotného rozvoje nových médií stal dopis již téměř neužívaným, antikvovaným typem (uni)komunikátu, ještě donedávna byl frekventovaným prostředkem rozšířené komunikace, a to včetně komunikace učenecké. Svůj význam si korespondence podržela také v době politického rozdělení Evropy druhé poloviny 20. století, kdy se stala jedním ze základních prostředků komunikace přes tzv. železnou oponu. Dochovaná odborná korespondence z oné doby tak často podává jedinečné informace o některých principech fungování vědecké komunikace přes železnou oponu i o dobových problémech a limitech provozu (humanitních) věd na obou stranách železné opony.

Takovýto charakter unikátního historického pramene má též vzájemná korespondence z let 1939–1972 dvou významných paleobohemistů a kmenologů 20. století, Antonína Škarky (1906–1972) a Dmytra Čyževského (1894–1977). Ti navzdory nemožnosti osobního kontaktu dokázali právě v korespondenci navázat a dlouhodobě rozvíjet pozoruhodně intenzivní a plodnou odbornou spolupráci v oblasti literárněhistorické, heuristické, textologické a posléze zejména ediční a editologické, jež nakonec vyústila až v konstituování vědeckého týmu napříč železnou oponou.

Kurz nabídne základní uvedení do problematiky editování odborné korespondence včetně možnosti praktického aplikování teoretických poznatků zapojením do přípravy kritické edice Škarkovy a Čyževského vzájemné korespondence.

Tematické okruhy:

I.–II. textologická specifika korespondence

III. typy edic (odborné) korespondence

IV.–VI. textová část edice; ediční zásady pro vydávání (odborné) korespondence

VII.–X. komentářová část edice

XI.–XIII. průvodní výkladová studie a další paratexty edice

Prameny:

Dopisy Antonína Škarky Dmytrovi Čyževskému (1939–1972), oddělení rukopisů a starých tisků Univerzitní knihovny v Heidelbergu, pozůstalost D. Čyževského – část C (korespondence), sign. Heid. Hs. 3881C – korespondence přijatá, písmeno S(Š), karton 4, složka 11–13 Škarka, A.

Dopisy Dmytra Čyževského Antonínu Škarkovi (1944–1967), Literární archiv Památky národního písemnictví v Praze, fond Antonín Škarka, korespondence přijatá, LA 26/83/72–94

Základní literatura textologická a editologická:

Ebelová, Ivana: Písemné prameny osobní povahy a jejich vydávání (se zřetelem ke korespondenci), *Práce z dějin Akademie věd* 5, 2013, s. 133–143.

Komenda, Petr: *Ediční příprava korespondence*. Olomouc: Univerzita Palackého 2008.

Kosák, Michal – Flaišman, Jiří, a kol.: *Editologie (Od náčrtu ke knize)*. Praha: ÚČL AV ČR 2018.

Otruba, Mojmír: *Autor – text – dílo a jiné textologické studie*. Praha: ÚČL AV ČR 2018.

Svejkovská, Olga: Jak vydáváme literární dokumenty. *Sborník Národního muzea v Praze, řada C – literární historie* 7, 1962, č. 3, s. 93–97.

Šťovíček, Ivan: *Zásady vydávání novověkých historických pramenů z období od počátku 16. století do současnosti. Příprava vědeckých edic dokumentů ze 16.–20. století pro potřeby historiografie*. Praha: Archivní správa Ministerstva vnitra 2002.

Základní literatura bibliografická a literárněhistorická:

Blašková, Olga: Česká i slovačká kultura v životě a naukovij spadščyni Dmytra Čyževského. Siedlce: Instytut Filologii Polskiej Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach 2010.

Korthaase, Werner: Dmitrij Tschizewskij als Wissenschaftler und Comeniusforscher. Siedlce: Instytut Filologii Polskiej Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach 2019.

Lachmann, Renate: Dmitrij Tschizewskij (1894–1977) als Barockforscher. In táž (ed.): Slavische Barockliteratur II. Gedenkschrift für Dmitrij Tschizewskij. München 1983, s. VII–XI

Lehár, Jan: Antonín Škarka. In Antonín Škarka: Půl tisíciletí českého písemnictví. Praha: Odeon 1986, s. 445–459.

Lehár Jan: Antonín Škarka. In Luboš Merhaut (red.): Lexikon české literatury 4/1 (S–T).

Praha: Academia 2008, s. 642–644.

Petrbok, Václav: Dmitrij Tschizewskij. In Luboš Merhaut (red.): Lexikon české literatury 4/1 (S–T). Praha: Academia 2008, s. 1027–1033.

Rachůnková, Zdenka – Sokolová, Františka – Šišková, Renata (red.): Dmytro Čyževskij, osobnost a dílo. Praha: Národní knihovna 2004.

Sieveking, Vincent: Dmitrij Ivanovič Tschizewskij (23.03/04.04.1894 – 18.04.1977).

Heidelberger Korrespondenznachlass (1945–1977). Inventar. Stuttgart: s. t. 2008.

Sládek, Miloš: Antonín Škarka (1906–1972). Soupis osobního fondu. Praha: Literární archiv Památníku národního písemnictví v Praze 1995.

Škarpová, Marie: „Budou Vám toho Michnu u nás závidět“ aneb Vznik české barokní knihovny v korespondenci A. Škarky a D. Čyževského. Kapitola z dějin vědeckých týmů realizovaných napříč železnou oponou, Slovo a smysl 19, 2022, č. 40 (v tisku).

Šolcová, Kateřina: Dmytro Čyževskij a jeho heidelberská pozůstalost, Studia Comeniana et historica 42, 2012, č. 87–88, s. 78–82.

Další doporučená literatura bude upřesňována v průběhu kurzu.